

Македонија со старо-нов грб Macedonia with Old “New Coat of Arms”

Во претходниот број на „Македонски хералд“¹ беше опширно обработена темата за досегашниот „грб“ на Република Македонија. Еден од првите предлози на социјалдемократите е предлогот на пратеникот Никола Поповски од 1995 година, на постојниот грб само да се отфрли петокраката. Истиот предлог е актуализиран неколкупати, меѓу кои и од премиерот Никола Груевски, во 2007 година, како почетна фаза за решавање на проблемот со грбот, но ни овој предлог тогаш не наиде на поддршка.

Со обезбедена поддршка, овој предлог повторно беше ставен на маса од страна на Владата на Република Македонија во 2009 година, како единствен предлог кој влегол во собраниска процедура. Без јавна расправа, на 16 ноември 2009 година, без никаква расправа на собраниската седница, беше усвоен новиот Закон за грб на Република Македонија со старо-новото решение за изгледот на државниот грб.² Наспроти првичните најави од Владата дека местото на ѕвездата ќе остане празно, сепак, житните класја се спојуваат на врвот.

Со указ бр. 07-4762/1 се прогласи Законот за грб и знаме на Република Македонија.³ Во членот 2 е опишан грбот:

(1) Грбот на Република Македонија претставува поле опкружено со житни класје кои се поврзуваат на врвот, испреплетено со плодови од афион и тутунови лисја, што се поврзани на дното со лента прошарана со народни мотиви.

(2) Среди во полето се оцртува планина во чие подножје тече река, а зад планината изгрева сонце.

Со други зборови, само се исфрла реченицата: „Меѓу врвовите на класјата има петокрака ѕвезда“, а се додаваат зборовите „кои се поврзани на врвот“ што се однесува на житните класја.

Додаден е и нов член 3, кој вели:

Ликовно-графичкиот приказ на грбот на Република Македонија е составен дел на овој закон.

Со ова е дефиниран и изгледот на грбот, кој е прикажан на насловната страница на овој број на „Македонски хералд“, предаден онака како што е даден во предлогот и подоцна прикажан во „Службен весник“. Ова за првпат го дава и еталонот на ликовно-графичкото решение.

Решението на Владата за донесување на новиот грб, односно отстранување на петокраката, се појави ненадејно, токму во времето кога беше во тек собирање на 10 илјади потписи за референдум

In the last issue of *Macedonian Herald*¹, we covered at length the “Coat of Arms” of the Republic of Macedonia. One of the first proposals for resolution of this issue was given in 1995 by the social democrat parliamentarian Nikola Popovski, who suggested that the red star should be removed. The same suggestion was brought to public attention several times by various people including Prime Minister Nikola Gruevski in 2007, as a preliminary stage of the final resolution of the problem, but again, this proposals did not gain sufficient acceptance.

Once support was ensured, in 2009 the Government renewed the proposal, as the only such proposal ever to enter parliamentary procedure. On 16 November 2009, without any public or parliamentary discussion, the Law on the Coat of Arms of the Republic of Macedonia was adopted with the old “new” solution on the appearance of the State Arms². In spite of the original government statement that the place occupied by the star will remain empty, it was nevertheless decided that the wheat sheaves should merge at the top.

So, the Law on the Coat of Arms and Flag of the Republic of Macedonia³ was proclaimed with Decree No. 07-4762/1. Article 2 describes the Coat of Arms as follows:

(1) “The Coat of Arms of the Republic of Macedonia is a field surrounded with wheat sheafs that merge at the top, interwoven with poppy and tobacco leaves, connected at the bottom with a ribbon of a folk pattern”.

(2) “In the middle of the field is a mountain is outlined with a river at its foot, and sunrise behind it”.

In other words, the only change is the exclusion of the sentence: “Between the top of the wheat sheafs is five-pointed star”, and the addition of “connected at the top”, relating to the wheat sheaves.

A new, third article is added, stating:

“The design of the Coat of Arms of the Republic of Macedonia is an integral part of this Law”.

This defines the appearance of the Coat of Arms, shown on the cover page of this issue of *Macedonian Herald*, rendered as it was given in the proposal and later presented in the Official Gazette. This for the first time gave the reference standard for the design of the arms.

This decision of the Government about the new Coat of Arms, i.e. removal of the star, emerged suddenly, and came right at the time when the public was in the process of collecting the ten thousand signatures needed for a referendum to officially adopt the Coat of

за утврдување на грбот од 1620 година⁴ за грб на Република Македонија. Оваа иницијатива беше на ВМРО-НП.

И покрај реакциите на стручната јавност дека отстранувањето на петокраката не го решава проблемот на отстранување на идеолошките предзнаци на грбот, како и повиците да се почека со резултатот од собирањето потписи за референдумот, Собранието го изгласа овој владин проект.

Со ова „привремено“ решение и утврдената процедура за евентуално повторно навраќање на прашањето за грбот ќе биде потребен подолг период за да може Република Македонија да го добие својот вистински и конечен грб, земскиот грб.

¹ Грбовите на Македонија, *Македонски хералд* 3, Скопје, 2009

² Оливера Војновска, Падна петокраката од државниот грб, Утрински весник, 17 ноември 2009, <http://www.utrinski.com.mk/?ItemID=B51C863E5C36004086024FA040DFC7D4>

³ *Службен весник* бр 138 од 17 ноември 2009 година.

⁴ Од Белградскиот грбовник II

Arms of 1620⁴ as State Arms. The initiator of this was the political party IMRO-NP.

In spite of the reactions of the experts that removing the star does not resolve the problem of the ideological connotations of the present Arms, and the appeals for the procedure to be withheld until the outcome of the signature-collecting is known, the Parliament nevertheless hastily adopted this government project.

This “temporary” solution and the established procedure for future readdressing of the issue means that the Republic of Macedonia will need a longer period of time before it can get its true and final coat of arms - the Land Arms of Macedonia.

(Endnotes)

¹ Coats of Arms of Macedonia, *Macedonian Herald* #3, Скопје, 2009

² Оливера Војновска, Падна петокраката од државниот грб, Утрински весник, 17 ноември 2009, <http://www.utrinski.com.mk/?ItemID=B51C863E5C36004086024FA040DFC7D4>

³ *Official Gazette* # 138 of 17 November 2009.

⁴ Form Belgrade Armorial II

Хералдика на Википедија на македонски

На Википедија на македонски јазик можат да се најдат хералдички содржини. Написите во најголем случај се дело на Бојан Јанкулоски. Голем дел се преземени од сајтот на МХЗ, и тоа со дозвола.

Во хералдичкиот дел се застапени елементите на грбот со пригодни илустрации, блазонирањето и хералдичките фигури. Понатаму, можат да се најдат дефинициите на грбоносец, здружување на грбови. Опфатен е и делот за традиционалните хералдички служби од англо-шкотскиот систем како хералдичкиот крал, хералдот и персевантот. На македонски можат да се најдат и статии за грбовите на Македонија и делото на Александар Матковски и неговите балкански претходници.

Темите се обработени на популарен начин, но притоа придржувајќи се до утврдената терминологија на МХЗ, со соодветни фусноти.

Можат да се добијат информации и за државниот грб на Република Македонија, каде се прави осврт и на земските грбови на Македонија, како и на дел од облиците на доскорешниот грб на СРМ, кој во долгогодишната употреба, поради непостоење на единствен стандард, опстојуваше во многу различни облици и форми.

Разгледани се и неколку од предлозите на грбот на Република Македонија.

Се надеваме дека повеќемина ќе се вклучат во овој благороден начин во популаризирање на хералдиката на македонски јазик, пишувајќи повеќе содржини кои ќе им бидат достапни на македонскиот читател. Ова треба да биде посебен поттик на Македонското хералдичко здружение да се вклучи во овој проект и да го стави во своите идни планови.

Нови функции Најавување / создавање на корисничка сметка

Портал Разговор Читај Уреди Види историја Пребарување

Вики-средба, 4 септември 2010 во 19:00 часот, **повеќе информации на страницата за Вики-средби**

Портал:Хералдика

Република Македонија · Уметност · Биографија · Географија · Историја · Јазик · Математика · Философија · Наука · Општество · Технологија

ХЕРАЛДИКА уреди

Хералдиката е наука за грбовите која се занимава со правилата кои владееат при нивното дизајнирање, спојување, наследување, како и блазонирање (описување, читање) на грбовите.

Во почетокот на времето на хералдиката, луѓето, односно благородниците сами одлучувале за дизајнот на грбот. Во тоа време положбата на обичните луѓе не им дозволувала да имаат грбови. Набргу, големите великодостојственици го земаат правото за доделување на грб. Со јакнењето на монархијата, правото на доделување на грб го задржува царот.

Благодарност

Овој број на Македонски Хералд е испечатен со помош на печатницата **МАРИНГ** која излезе во пресрет и во најголемиот дел ги донираше своите услуги.

Македонското хералдичко здружение ја искажува својата благодарност.